

Vlaamse overheid
Beroepsinstantie inzake openbaarheid van bestuur
en hergebruik van overheidsinformatie
Afdeling openbaarheid van bestuur
Koning Albert II laan 15, bus 207
1210 BRUSSEL
T : 02 553 57 25
Mail: openbaarheid@vlaanderen.be

Dossiernummer: OVB/2026/203

DE BEROEPSINSTANTIE - Afdeling openbaarheid van bestuur

Bevoegdheid beroepsinstantie

Bestuursdecreet van 7 december 2018, titel II, hoofdstuk 3, afdeling 6.

Besluit van de Vlaamse Regering van 19 juli 2007 tot oprichting van de beroepsinstantie inzake openbaarheid van bestuur en hergebruik van overheidsinformatie.

Voorafgaande procedure

Op 19 maart 2026 diende [REDACTED]
(verder: verzoeker) een verzoek in bij de stad Mechelen om hem, een afschrift te verlenen van de volgende documenten:

- Alle bestuursdocumenten die betrekking hebben op grond van de Stad of het OCMW Mechelen gelegen tussen de Vaart Leuven-Mechelen, De Langestraat, Hubert Tobbackstraat en de N21
- Alle bestuursdocumenten die betrekking hebben op gronden, in gebruik door of in eigendom van [REDACTED]

Bij beslissing d.d. 8 april 2026 heeft de stad Mechelen de openbaarheidsaanvraag afgewezen.

Op 7 mei 2026 diende verzoeker bij de beroepsinstantie beroep in tegen deze weigeringsbeslissing vanwege de stad Mechelen.

Het beroepschrift werd geregistreerd op 8 mei 2026.

Ontvankelijkheid van het beroep

Het oorspronkelijk verzoek dateert van 19 maart 2026. De in beroep aangevochten beslissing van de stad Mechelen d.d. 8 april 2026 maakt melding van de beroepsmogelijkheden en -modaliteiten, zoals voorgeschreven in artikel II.43, §1, derde lid van het Bestuursdecreet.

Het ingediende beroep van verzoeker d.d. 7 mei 2026 is ingesteld binnen de decretaal voorgeschreven termijn, conform artikel II.48, §1, derde lid van het Bestuursdecreet. Het beroep is bijgevolg tijdig ingediend en **ontvankelijk**.

Gegrontheid van het beroep

Overeenkomstig artikel II.31, eerste lid Bestuursdecreet heeft het recht op passieve openbaarheid betrekking op bestuursdocumenten. Op grond van deze bepaling is elke instantie in principe verplicht aan eenieder die erom verzoekt inzage te geven in, uitleg te verschaffen over of een afschrift te bezorgen van de gewenste bestuursdocumenten.

De openbaarmaking kan slechts geweigerd worden mits toepassing wordt gemaakt van één of meerdere uitzonderingen, zoals gestipuleerd in de artikelen II.33 tot en met II.39 van voormeld decreet.

1. Bestreden beslissing

De stad Mechelen heeft het verzoek d.d. 19 maart 2026 als volgt afgewezen:

“Na zorgvuldig onderzoek van uw aanvraag delen wij u mee dat de gevraagde documenten op dit ogenblik niet kunnen worden vrijgegeven. De betrokken (pacht)overeenkomsten maken namelijk deel uit van een lopende juridische procedure. Overeenkomstig artikel II.35, 4° van het Bestuursdecreet van 7 december 2018 kan een bestuursinstantie de openbaarmaking van bestuursdocumenten weigeren wanneer deze het goede verloop van een gerechtelijke procedure in het gedrang kan brengen. In dit geval achten wij dat de openbaarmaking van de gevraagde documenten een dergelijk risico inhoudt. Bijgevolg wordt uw aanvraag tot openbaarheid van bestuur op dit moment geweigerd. Van zodra de lopende procedure is afgerond, kan eventueel een nieuwe beoordeling van een eventuele aanvraag plaatsvinden.

Voorts wijzen we de aanvraag ook af overeenkomstig artikel II.34, 6° dat stelt dat bestuursdocumenten die informatie bevatten die door een derde is verstrekt zonder dat hij daartoe verplicht is en die hij uitdrukkelijk als vertrouwelijk heeft bestempeld niet gedeeld hoeven te worden, tenzij die persoon met de openbaarmaking instemt en art. II.35, 3° daar het bestuursdocumenten betreft die vertrouwelijke commerciële informatie bevatten, dewelke moet worden beschermd om de gelegitimeerde economisch belangen van de contractspartijen te vrijwaren, tenzij degene van wie de informatie afkomstig is met de openbaarheid instemt.

Wij hebben hiertoe de partijen de familie Van Looy en het bedrijf Willemen gecontacteerd maar beiden hebben geen akkoord gegeven om de gevraagde bestuursdocumenten te delen. Hierdoor kunnen wij de gevraagde documenten ook niet delen.”

2. Inhoud van het beroepschrift

Verzoeker neemt geen genoegen met de hierboven vermelde beslissing van de stad Mechelen en motiveerde het beroepschrift als volgt:

“Het valt op dat de stad Mechelen identiek hetzelfde antwoord formuleert op voorliggende openbaarheidsvraag als op de [eerdere] openbaarheidsvraag van cliënt zelf. Dit doet minstens vermoeden dat de stad Mechelen geen daadwerkelijk onderzoek heeft verricht naar de voorliggende openbaarheidsaanvraag. Dit blijkt des te meer uit het feit dat de stad in haar antwoord bijvoorbeeld verwijst naar (pacht)overeenkomsten, terwijl in voormelde openbaarheidsvraag met geen woord wordt gerept over overeenkomsten. Nochtans dient elke openbaarheidsvraag individueel te worden onderzocht

en moet een gebeurlijke weigering grondig worden gemotiveerd (quod non). Met de e-mail van 8 april 2026 heeft de stad Mechelen de openbaarheid geweigerd van de door ons gevraagde bestuursdocumenten. Dit betreft de bestreden beslissing.

BEROEPSGRIEVEN

A. Er is geen sprake van een procedureel belang dat de openbaarheid kan beperken

In eerste instantie stelt de stad Mechelen dat, gelet op een lopende juridische procedure, (nog) geen openbaarheid aan de gevraagde documenten op grond van artikel II.35, 4° van het Bestuursdecreet.

Uw Beroepsinstantie oordeelde in verband met artikel II.35, 4° van het Bestuursdecreet nog het volgende: "De uitzonderingsgrond beoogt het eerlijk verloop van de rechtspleging te vrijwaren. Een essentieel onderdeel van het recht op een eerlijk proces is immers het beginsel van de 'gelijkheid der wapens in een proces'. Dit beginsel van de wapengelijkheid houdt in dat elke partij het recht heeft haar argumenten te doen gelden in omstandigheden die haar niet benadelen ten opzichte van de tegenpartij.

Middels voormelde uitspraak heeft uw beroepsinstantie verduidelijkt dat de essentie van de uitzonderingsgrond in artikel II.35, 4° van het Bestuursdecreet erin bestaat de openbaarheid te kunnen verhinderen, ingeval de wapengelijkheid tussen procespartijen in het gedrang komt. Bovendien wordt vastgesteld dat dergelijke uitzonderingsgrond concreet moet worden gemaakt en niet op abstracte wijze mag worden toegepast. De overheidsinstantie dient met andere woorden aannemelijk te maken dat het betreffende bestuursdocument verband houdt met een bestaand rechtsgeding én tegen een overheidsinstantie kan worden aangewend.

Uit voormelde uitspraak moet a contrario worden afgeleid dat de wapengelijkheid in casu niet in het gedrang komt, nu cliënt enerzijds geen rechtstreeks betrokken partij is in de lopende juridische procedure en anderzijds de belangenafweging niet concreet werd gemaakt. Op geen enkele manier verduidelijkt de stad Mechelen hoe de gevraagde bestuursdocumenten verband houden met de lopende juridische procedure en op welke manier de documenten zouden kunnen worden aangewend tegen de stad zelf. Het valt dan ook niet in te zien hoe de openbaarmaking van de gevraagde bestuursdocumenten een procedureel nadeel zou kunnen betekenen voor de stad Mechelen. In dat opzicht is het dan ook onduidelijk waaruit het "procedureel nadeel" zou bestaan in hoofde van de stad Mechelen.

Bovendien moet worden benadrukt dat de openbaarheid de regel is en de beslotenheid de formeel te motiveren uitzondering. Aangezien er in de e-mail van de stad Mechelen geen enkele formele motivering, minstens geen afdoende motivering, vervat ligt omtrent de toepassing van de ongeroepen uitzonderingsgrond, kon zij de openbaarheid van bestuur in geen geval weigeren. Zij neemt daarbij een beslissing die haaks staat op de principes van de toegang tot bestuursdocumenten komt daardoor tot een onwettig besluit. Gelet op het voorgaande moet aldus worden vastgesteld dat de stad Mechelen de openbaarheid van bestuur onterecht weigert, wanneer zij haar beslissing steunt op grond van artikel II.35, 4° van het Bestuursdecreet. Het voorgaande volstaat reeds om het beroep gegrond te verklaren.

B. Onvoldoende motivering en belangenafweging inzake de beperking van de openbaarheid omwille van vermeende commerciële en industriële informatie

Artikel II.35, 3° van het Bestuursdecreet, samengelezen met de memorie van toelichting, bepaalt aldus dat ondernemingsbelang de openbaarheid van bestuur kan verhinderen als er sprake is van informatie die wordt beschermd om een legitiem economisch belang te vrijwaren. De memorie verduidelijkt dat onder meer informatie die door de exploitant al publiek is gemaakt niet kan worden onttrokken van de openbaarheid van bestuur. Gelet op het feit dat artikel II.35 van het Bestuursdecreet een facultatieve

uitzonderingsgrond betreft, beschikt een overheidsinstantie pas over de mogelijkheid tot weigering over te gaan, nadat zij een in concreto belangenafweging heeft gemaakt. In casu dient te worden vastgesteld dat er geen sprake is van een concrete belangenafweging. Het is dan ook niet duidelijk waarom de commerciële en industriële informatie, waarvan sprake, moet worden onttrokken aan de openbaarheid van bestuur. Bijgevolg houdt een weigering van de openbaarheid van bestuur op grond van artikel 35, 3° Bestuursdecreet geen stand en moet worden vastgesteld dat ook op dit punt sprake is van een onwettige beslissing van stad Mechelen.

C. Onvoldoende motivering inzake de beperking van de openbaarheid op grond van door derden vrijwillig verstrekte vertrouwelijke informatie

Om beroep te kunnen doen op voormelde uitzonderingsgrond moeten aldus twee cumulatieve voorwaarden vervuld zijn. Enerzijds moet het gaan om informatie die door een derde vrijwillig werd vertrekt aan een overheidsinstantie. Anderzijds moet die derde de vrijwillig meegedeelde informatie uitdrukkelijk als vertrouwelijk hebben bestempeld op het moment dat hij de documenten vrijwillig aan de overheid heeft overgemaakt.

Nog los daarvan dient te worden gewezen op het feit dat, hoewel de uitzonderingen in artikel II.34 van het Bestuursdecreet 'absoluut' zijn en er geen belangenafweging moet plaatsvinden tussen het beschermde belang en het belang van de openbaarheid, dit niet impliceert dat dergelijke uitzonderingsgronden systematisch mogen worden ingeroepen en toegepast. Integendeel, de absolute uitzonderingsgronden moeten uiterst beperkt worden geïnterpreteerd, zodat de overheid nog steeds in concreto moet oordelen óf de beschermde belangen primeren op de openbaarmaking van de bestuursdocumenten. In casu preciseert de stad Mechelen in haar beslissing van 8 april 2026 op geen enkele wijze waarom de betrokken informatie als uitdrukkelijk vertrouwelijk door een derde zou zijn bestempeld. Evenmin blijkt dat zij heeft getoetst aan de twee cumulatieve voorwaarden die ter zake vereist zijn. Bij gebrek aan enige concrete motivering kan niet worden nagegaan op welke grondslag de weigering steunt. Derhalve moet worden vastgesteld dat ook op dit punt sprake is van een onwettige beslissing tot weigering van de openbaarheid van bestuur."

3. Standpunt van de beroepsinstantie

Om met kennis van zaken over het beroep te kunnen oordelen, heeft de beroepsinstantie contact opgenomen met de stad Mechelen, om de betrokken documenten te verkrijgen en de stad in de gelegenheid te stellen om wat meer duiding te verstrekken betreffende dit dossier.

De stad Mechelen heeft de nodige informatie verschaft aan de beroepsinstantie aan wie het thans toekomt om te oordelen over het ingestelde beroep. De stad Mechelen handhaaft haar standpunt in deze zaak.

De stad Mechelen steunt haar weigeringsbeslissing vooreerst op artikel II.35, 4° van het Bestuursdecreet aangezien er momenteel twee gerechtelijke procedures lopende zijn met betrekking tot de gronden die het voorwerp zijn van huidig openbaarheidsverzoek:

- een procedure voor de rechtbank van eerste aanleg te Leuven betreffende de gebruiksovereenkomst van de gronden
- een procedure voor de rechtbank van eerste aanleg te Mechelen waarbij de stad Mechelen op verzoek van [REDACTED] werd gedagvaard voor de geleden schade met betrekking tot hun eigendommen binnen [REDACTED]

Zowel voor milieu-informatie (artikel II.36, §1, tweede lid, 8°) als voor niet-milieu-informatie (artikel II.35, 4) wordt in het Bestuursdecreet bepaald dat een aanvraag tot openbaarmaking moet afgewezen worden

indien het belang van de openbaarheid niet opweegt tegen de bescherming van een van de volgende belangen: “de rechtspleging in een burgerlijk of administratief rechtsgeding en de mogelijkheid om een eerlijk proces te krijgen.”

Het gaat om een relatieve uitzonderingsgrond. Hierbij moet eerst worden onderzocht of de openbaarmaking het beschermde belang schaadt. Als er belangenschade is, moet vervolgens het te beschermen belang worden afgewogen tegen het belang van de openbaarheid. De openbaarheid mag dan enkel worden bevolen als daarmee een hoger belang wordt gediend dat zwaarder weegt dan het door de uitzonderingsgrond beschermde belang. De uitzonderingsgrond beoogt het eerlijk verloop van de rechtspleging te vrijwaren. Een essentieel onderdeel van het recht op een eerlijk proces is immers het beginsel van de “gelijkheid der wapens in een proces”. Dit beginsel van de wapengelijkheid houdt in dat elke partij het recht heeft haar argumenten te doen gelden in omstandigheden die haar niet benadelen ten opzichte van de tegenpartij. De bestaansreden van voormelde uitzonderingsgrond ligt vooral bij het verhinderen dat de openbaarheid van bestuur afbreuk zou doen aan de wapengelijkheid. Deze uitzonderingsgrond is een correctief op de openbaarheid om te beletten dat een instantie zou worden verplicht in een rechtsgeding de tegenpartij informatie ter beschikking te stellen die vervolgens tegen haar (of een andere aan openbaarheid onderworpen overheidsinstantie) wordt uitgespeeld.

De bedoelde uitzonderingsgrond mag evenwel niet op een abstracte manier worden ingeroepen zodat concreet moet worden aangetoond dat het gevraagde bestuursdocument verband houdt met een bestaand rechtsgeding en tegen een bestuursinstantie kan worden aangewend.

De beroepsinstantie heeft kunnen vaststellen dat de overeenkomsten die betrekking hebben op de bevroegde gronden in het verzoek weldegelijk het voorwerp uitmaken van de momenteel nog hangende gerechtelijke procedures. Deze vaststelling volstaat echter niet om deze uitzonderingsgrond van artikel II.35, 4° of artikel II.36, §1, tweede lid, 8° van het Bestuursdecreet met succes te kunnen invoeren. De beroepsinstantie is immers verplicht om bovendien ook nog na te gaan of de openbaarmaking van de betrokken bestuursdocumenten, rekening houdend met de concrete en specifieke omstandigheden die voorliggen, al dan niet afbreuk zou doen aan de wapengelijkheid, in die zin dat een partij op grond van de openbaarheid van bestuur zou kunnen worden verplicht om stukken in het gerechtelijk debat te brengen die tegen haar zaak pleiten. De finaliteit van de uitzonderingsgrond van artikel II. 35, 4° en artikel II.36 §1, 8° van het Bestuursdecreet bestaat erin om die ongelijkheid te corrigeren.

Zonder de details van de beschermde informatie te onthullen, heeft de beroepsinstantie kunnen vaststellen dat de verschillende overeenkomsten die het voorwerp uitmaken van het openbaarheidsverzoek niet los kunnen worden gezien van de gerechtelijke betwistingen én dat ondanks de lopende rechtszaken de betrokken partijen alsnog wensen minnelijk te kunnen regelen. Tussenkoms van derde partijen die in het kader van openbaarheid van bestuur kennis krijgen van de bestaande financiële en commerciële afspraken kunnen deze mogelijkheid op een minnelijke regeling ernstig hypothekeren, aangezien het deze derde partijen vrijstaat om bijvoorbeeld tussen te komen in de lopende gedingen met eigen claims of argumenten, gebaseerd op de vrijgegeven informatie, waardoor een minnelijke regeling, gebaseerd op het evenwicht tussen de oorspronkelijke gedingpartijen, in het gedrang kan komen.

Het komt niet aan de beroepsinstantie toe om hierop nog nader in te gaan, om bijvoorbeeld mogelijke tussenkomsten van derde partijen nader te concretiseren, maar de mogelijkheid daartoe is in ieder geval reëel. Deze vaststelling volstaat volgens de beroepsinstantie om het risico dat verbonden is aan de vrijgave van de informatie -hoewel uiteraard per definitie hypothetisch- te bevestigen. De financiële positie van de stad Mechelen en van de betrokken particuliere partijen komt door de gevraagde openbaarmaking bijgevolg in het gedrang. Aangezien de kans op een minnelijk akkoord ernstig kan worden verstoord door de kennis van de financiële afspraken door een derde acht de beroepsinstantie de uitzonderingsgronden van artikel

II.35, 1° en 3° van het Bestuursdecreet in casu van toepassing. Voormeld artikel stelt (1°) dat een aanvraag tot openbaarmaking wordt afgewezen als het bestuur van oordeel is dat het belang van de openbaarheid niet opweegt tegen de bescherming van “een economisch, financieel of commercieel belang van de overheidsinstanties” of (3°) tegen de bescherming van “het vertrouwelijke karakter van commerciële en industriële informatie, als die informatie beschermd wordt om een gelegitimeerd economisch belang te vrijwaren, tenzij degene van wie de informatie afkomstig is met de openbaarheid instemt”.

De bescherming van deze belangen tegen openbaarmaking is net de bestaansreden van artikel II.35, 1° en 3° van het Bestuursdecreet. De belangenafweging waartoe dit artikel, zoals elke relatieve uitzonderingsgrond, verplicht, leidt niet tot een oordeel in het voordeel van de verzoeker.

In casu is er naar oordeel van de Beroepsinstantie geen openbaar belang, zoals geduid in de parlementaire voorbereiding bij het Bestuursdecreet, gemoeid met de openbaarmaking van de door verzoeker opgevraagde documenten. In de memorie van toelichting bij voormeld decreetartikel wordt in verband met de belangenafweging aangegeven dat de uitzonderingen alleen worden ingeroepen als het belang van de openbaarheid niet primeert. Daarmee wordt bedoeld: een met de openbaarmaking gediend openbaar belang. Deze bepaling betekent dus niet dat de private belangen van de aanvrager moeten afgewogen worden tegenover de belangen die met de uitzonderingen beschermd worden. Het gaat om het belang van de gemeenschap: de openbare orde, de veiligheid van de bevolking, grote maatschappelijke issues, globale bescherming van het leefmilieu enzovoort...” (Parl.St. VI.Parl. 2017-18, nr. 1656/1, 56). In voorliggend geval dient de bescherming van het economisch, commercieel en financieel belang van de stad Mechelen geacht te worden te primeren. De openbaarmaking ten koste van het beschermde belang mag enkel maar worden bevolen als daarmee het algemeen belang gediend wordt.

Op grond van voorgaande overwegingen weegt het belang van de openbaarheid niet op tegen de financiële belangen van de stad Mechelen of van de betrokken derde partijen.

De beroepsinstantie is op grond van wat hiervoor werd uiteengezet, dan ook van oordeel dat de inhoud van de gevraagde documenten niet openbaar kan gemaakt worden in toepassing van artikel II.35, 1° en 3° van het Bestuursdecreet.

Om deze redenen wordt het beroep als **ongegron**d beschouwd.

Na beraadslaging,

BESLUIT:

Het beroepschrift van [REDACTED] d.d. 7 mei 2026 tegen de weigeringsbeslissing van de stad Mechelen van 8 april 2026 wordt als ontvankelijk en ongegrond beschouwd.

Brussel, 11 juni 2026

Voor de beroepsinstantie,
afdeling openbaarheid van bestuur,

Voor de voorzitter van de beroepsinstantie, afwezig,

An VAN ACKER,

Lid van de beroepsinstantie